GAZETA DE TRANSILVANIA.

ANUL AL XI-LEA.

№ro. 74. Brashov, 9. Septemvrie 1848.

МОНАРХІА АВСТРІАКЪ.

TRANCILVANIA. Леџеа de рекрѣтаџіе. Ачеастъ леџе, кареа ѧпсоџітъ de чеа школастікъ еште атѫпдóъ дела дієта пресептъ а Бнгаріеі, ѧпсъ пѫпъ акѣт песапкџіопатъ de рецеле, детѫпдатъ тотѣш de кѣтръ міністеріѣ а се пѣне ѧп лѣкраре, прекѣт бине ведем токта de а'ам ші маі спѣнеа поі, продѣсе ѧп тóтъ патріа челе маі вїі петрѫдѫмірі ші внѐле тішкърі фатале ѧнтре тóте треі паџіопалітъџіле; деч ачеаш мерітъ а фі коноскѫтъ маі де апрóпе, їар пѣнѣмаі атїсъ. Їатъ пентръ̀ле ѧп естракт кърат:

1) Дієта дѣ міністерілѣ пѣтере а скóте пѫпъ ла 200 мїі осташі. 2) Ачеа остъшіте се ва бате пѣмаі ѧп патріъ асѣпра революпаџілор ші ла марџіні асѣпра дѣшманілор стрѫіні, їар пеете меzзіпеле Бнгаріеі пѣ се ва скóте. 3) Рекрѫцїі се вор скóте ѧп конформітате кѫ требѣінџеле (адікъ деокамдатъ пѣмаі 60 мїі!). 4) Din рекрѫцї се вор рентреџі кѣте 3 баталіóне педестр. ші кѣте 4 дівізіоне кълър., се вор фаче ші кѣте 2 компаніі de ресервъ. 5) Рестъл се ва органіса ѧп баталіóне de Landwehr, апъръторі de ветре, ла каре команда ші тóтъ кърџіреа ва фі пѣмаі магіаръ. 6) Ѧпдатъ кѣт вор сфері ѧнтрецінърърїле, тóте рециментеле се вор магіаріза десъвършіт. 7) Офіцерїі некѣпоскъторі de лімба магіаръ, пѣ вор маі пѣтé слѫжі, чі дакъ авѫръ пѫртаре вѫпъ, се вор пенсіона; пе венїторіѣ нічі ѕи офіцер пѫ се ва маі прімі каре пѫ ва конóще лімба магіаръ. 8) Пентръ чеі врані ші пентръ ръмаселе фамілії ва ѧнгріжі статъл. 9) Деѕѣмїреа офіцерілор се ва фаче прін міністрѣл де рѣсвоіѣ. Проприетарі de рецименте пѣ се вор маі деѕѣмї. 10) Армата ѧнтревагъ а Бнгаріеі (ші а Трансілванієі) ва деѕѣне ачест жѫрѣмѫнт: „Жѫр пе вїѣа Dzeѕ кредінџъ рецелѣі конституціонал Фердінанд V., жѫр къ конституџіа патрієі меле ші ѕndepeѕndінџа (неатѫрнареа) націєі магіаре сѫнт гата а о апъра кѫ вїаца ші кѫ сънџеле меѣ, кѫ стеагъл меѣ націонал нічі одатъ пѣ ва воі̀ пъръсі, міністерілѣ магіар ші дерегъторілор меї деѕѣмїцї пе леџе воі̀ фі аскѫлтъторіѣ, їар даторінца мїо воі̀ ѧмплині тотдеаѕна кѫ акуратецъ ші кредінцъ.“ — 11) Рекрѫцї астѫдатъ сѫнт тоџі жѣнїі де 19 анї фъръ а маі траџе сорџі, афаръ пѣмаі де преоџі, къпланї ші ѧнвъцъторії регламентаџі; кѣт ші граничарїі, вічнїі фїі ла пъріцї ші чеі кѫ врео сміпеаль. 12) Рекрѫцїі de акѣт вор слѫжі 4 анї. 13) Дакъ din чеі de 19 анї пѣ се ва ѧмплині врѣл, се вор лѣа чеі de 20, de 21 анї ші ашеа маі ѧп сѕс. 14) Ардеалѣлї і се сокотеск ші рекрѫцїі даџї ѧп їарна тр. 15) Анїі сервіџіѣлї арделенілор ѧпкъ вор фі пѣмаі 4. 16) Міністерілѣ ѧпдатъ ші тріміте комісарі конскрііторї пѫпъ ла врѣстъ de 22 анї. 17) Жѣнїі карїі се вор аскѫнде, вор серві 8 анї. 18) Міністрѣл de рѣсвоіѣ ва кълкѣла пѫпъ ла каре врѣстъ пѫ а се скóте рекрѫцї ка съ еасе пѣтърѣл комплет. 19) Дакъ din врео врѣстъ с'ар ѧмплїні ка съ маі ръмъпъ прісос, ачеа врѣстъ ва траџе сорџі. 20) Рѣскѫмпърареа саѫ сѣвстітѣіреа de фечорі пѫ е сѣферітъ сѫнт нічі ѕи кѫвѫнт. 21) Тóте алте мъсѣре прівітóре ла рекрѫтаџіе ле ва лѣа міністерілѣ. 22) Ѧпролареа прін жок (Werbung) ва ѧнчета. Солдаџії ветерапі воінд а маі ръмънé пеете 4 анї, вор лѣа леафъ кѫ 1/3 маі маре. 23) Міністерілѣ de рѣсвоіѣ се пъстрезе деокамдатъ трівѫпалеле остъшещі пѫпъ ва пѣтé пропѫне дієтеі ѕи проіект ѧп ачеастъ прівінцъ. 24) Бътаіа трăпеаскъ се церце ѧп тóтъ армата. 25) Баталіóпеле апърътóре de ветре ѧпкъ вор атърна дела міністрѣл рѣсвоіѣлї. —

Din ачеастъ леџе скѫпдѣлі маі мѣлт ка тóте фортѣла жѫрѣмѫнтѣлї, прін кареа тоџї локѣторіі се ѧдатóрѫ а мърі пентръ пеатѫрнареа націєі магіаре, їар челелалте націоналітъџі ѧп пѫтър ка де 10 мілióне се сокотеск пѣмаі де пѣлле ші лінітърі. — Ачеастъ леџе вніт кѫ чеа школастікъ сапъ токта ла рѣдъчіна націоналітъџілор. Ашеа жѣдекъ тоџї ші кіар сасіі din Ардеал, карії пѫпъ акѣт се легѫна ѧнтре дóї лѣнтрії. — Акѣт ѧпсъ фак ші еї гътірі пеащептате; се ѧпартъ de апъраре. —

Съ лъсъм тълмъчіреа леџіі; съ тречем кѫ інима сфѫшіетъ de ѧнтрістаре ла ѕи ресѣлтат преа сънџерос ал ачелеі леџі, пѣмаі проіектате. Съ лъѕм аміпте! Ачеастъ леџе de рекрѫтаџіе ѧпкъ пѫ ané нічі о пѣтере, пентръкъ: 1) нічі е прімітъ нічі сапціопатъ de монархѣл; 2) нічі мъкар пѫблікатъ прін гѣберніѣл провінціал din Клѫж; 3) ѧнлътрат ѧп о мълџіме de цінѣтрі трансілване прін маџістратурі ші адѣнърі. Тотѣш ачеа леџе каре требѣеа сокотіт пѣмаі ка ѕи проіект, съ ші печелѣ кѫ сънџеле ші вїаца а 30 ромънї фрацї аі ноштрії din сатѣл Лѫпа de лънгъ Арієш ѧп комітатѣл Тързеі! Кърѣл непорочірії ѧл вом дедѣче ачі дѫпъ ісвóръ стрѫіне, адікъ дѫпъ скрісóреа ѕнѣі літерат церман ші дѫпъ Kol. Hir., ѧпсъ атът маі бине, пентръ ка съ пѫ маі зікъ німінї ка деспре Міхаіц, кѫ пѫ с'ар фі скріс адевърѣл лімпеде.

Дѫпъ че еширъ комісіїле конскрііторе,

локвіторіі din Лъпа, Гріnd ші din алте сате de пе малврiле Аріешвлві парте маі маре ромъпещі, местекате дпсъ ші кв вогврі се дпвоіръ ші декіараръ, къ еі пв вор асквлта de mandatвл ministeріал каре пв е леце дптърітъ de дмпр. Фердinand. къчі de ар фі, еі с'ар сбпбне ші ар da орі къці рекрвці лі с'ар чере. (Ачеі сътепі авé тóтъ дрептатеа а ворві квт ворвеще цара дптреагъ, афаръ пвмаі de партіда революціопарь дбшmanъ сапкціопіі прагматіче). Еі маі адаоседъ: Noі cimцim къ вигврії вреб съ стóркъ Бвгаріа din тъпа дмпъратвлві, квт ші съ реставре іовъціа de карea пе скъпъ дмпъратвл. Парохіі дпкъ пв воіръ а da матрікволеле вотезаціlор ла тъпа комісіілор. Атвнчі гр. Нікол. Тороцкаі кървіторвл ші чеіалці офіціалі аі комітатвлві детерминаръ а скоате остъшіме ла сатвл Лъпа. Тот одатъ пе ла 11. Септемвріе п. сътепіі се възвръ артъндбсе каре кв че авé, ші адвпъндбсе din кътева сате ла Лъпа америпца ші пропріетарілор, іар пе чеі маі фрікоші ромъпі, вигврі, цігапі лі спърііаръ кв пвпере de фок дакъ пв вор ціпé бі еі дп контра асвпріторілор. Песпе зі се пърé къ глóта с'ар лініщі; сеара дпсъ deодатъ се авзіръ клопотеле дп двигъ. Дп 12 пъпъ ла amiazі ка 4000 ромъпі ера адвпаці пе деллвецеле Лъпеі. Тороцкаі сбосесе де іері асвпра лор вп деташемент de хвсарі съкві, песпе 120 гардіщі магіарі, іар пе астъзі ші 60 солдаці полопі din рецітептвл Шівковіч дела Тврда. Хвсарій се дпіептаръ асвпра глóтелор, фсеръ дпсъ прімічі кв петрій ші алте бпелте! Офіціалій се сілірь кв парламептарі лвпді а дпдвплека пе попор ла сбвбпере, ел дпсъ ремасе статорнік пе лъпгъ кредінца са къ п'аре а се сбвбне декът пвмаі ла лецеа прімітъ дела дмпъратвл, іар пе бъпітапі лі провокъ съ арате кв че порвокъ палтъ адвк еі трвпе асвпра сателор. Дп врмъ се командъ фок ші савіе; din попорвл гръмъді ла вп лок простеще дествл, къзвръ двпъ К. Hir. 20, іар двпъ літератвл пеатц (каре фсесе фацъ дп Гріnd вnde петрече) аб къзвт ла 30. Фіе орі къці морцій, мвлці пвціні, дествл къ еі тощі къзвръ ка мартірі (мвченічі) певіповаці аі кредінцеі лор кътръ дмпъратвл ші каса Австріеі. Ачеста е адевървл. — Акът кървіреа двпъ че отормъ пе ачеі óмепі, орвндві черчетаре аспръ спре а маі педепсі пе къці с'ар адевері къ ар фі фост дпдемпъторі ла песбвпере, Ачесте сънт фрептъріле апархіеі дп карea пе афлът. К. Hir., дп ал кърві кап стаб акът óмепі сетощ de сънце, чере спъпзърътогі пептрв дпдемпътогі; дрептатеа дпсъ чере сънце пептрв сънце аколо вnde сънт отормъці óмепі пептрв кредінца кътръ леці ші кътръ дмпъратвл.

Ромъпіі арделепі дптре ачесте пріговірі п'аб алтъ тъпгъіере de кът дп вървації весерічеі. Епіскопіі, дакъ пв воіеск аші перде тóтъ попвларітатеа, сънт провокаці а сбвщерне ла дмпъратвл ачест касб тріст ші профвnd скъндъліторіь. Клервл есте провокат а слъжі літврпіа морцілор пептрв тощі ачеі мартірі аі кредінцеі кътръ леці ші попарх; орі каре алт клер ар фаче ачеаста. квт вedem дп тóтъ Европа. Цепералій din Сівііь промісеръ de кърvnd къ пе вііторіь вор дпгріжі а пв се маі da трвпе дп dіспосіціа орі кърор амплоіаці сетощ de ръсвбпаре. Noі пвпет темеіь маре пе ачеастъ промісівне, пептрв къ чіпе съ се маі жóче кв сімпатііле ачестві попор пе кът пепорочіт ші пріговіт, пе атът кредінчос dinастіеі! Апоі терроріствл орі че ва фаче пвші ва ажвпце скопвл. Съпцеле пв спъріе, кът дпвершепъ. —

Орлат. Адвпареа рецітептвлві I роман гръпіцаріь, пвтърósъ, фрвмбсъ ші пъзвітъ се цінé дп 10 ші 11. Септ. Dп. колопел в. Рабвер дескіce шедіпца пріп кввпт ромъпеск ші дптре віватърі фервіпці. Консвлтърілор се дede лівертате ші пвблічітате deплінъ пе грвбіві din сбс de Орлат. Колопелвл дпсърчінъ кв іспепціівпеа пе локотепептвл Mix. Noак. Адвпареа алеасе прecident пе локотепептвл Danid брс, іар в. прecidenці пе протоп. Нік. Сапчалі ші пе парохвл Нік. Ерделі; секретарі окбпаці кв протоколвл 15 іпші; о комісіе de 8 спре а адвна регъміпціле комвнітъціlор мілітаре. Пъпъ ачі дп 10. Септемвріе. А dóa zі D. Іоап Молдовап дескіce шедіпца кв історіа рецітептелор трапсілв. романе. D. I. Бапч пропвсе пвнтеле петіціопіі рецітептвлві дптрег, каре се десвътъръ кв тóтъ серіосітатеа прекът ші меріта. Ачелеаш сънт патрв прінчіпале ші 23 секвпdаріе. Чел din врмъ сънъ пептрв впітатеа монархіеі ші а арматеі. (Се вор пвблка тóте дп Фóіе.) Депвтаці спре а сбвщерне петіціопеа ла дмпъратвл се алесеръ офіціріі брс ші Ноак, преощі Молдовап ші Вещеmian, професорії Бапч ші Стежар. Локвл адвпърії се пвмі къпвпвл лві Марте. Dп. колопел дпкісе адвпареа кв дествлъ вакваріе. —

Сътепі провінціаліщі се апропіесеръ фóрте мвлці ла Орлат. Ачеіаш акът чер о алтъ адвпаре ла Блаж. —

Háromszék. Съквії дпкъ цінръ о адвпаре дп 12 ші 13. Септемвр. ла Sz. Katolna сънт прешедінца кървіторвлві А. Хорват; фііпd фацъ ші Берzепцеі комісарівл міпістеріал, каре спбсе адвпърії къ съквіlор лі саб дескіс въпатвл спре колопісаре дп локвл сървілор (ші ал ромъпілор) кіар пріп dіетъ; дечі съ прінdъ арте. Дп 2 зіле се ші адвпаръ песпе 600 рекрвці. — Се маі детерміпъ къ пе вііторіь пвмаі мілітарії, чі ші фощії іовацї ші пепешії съ меарцъ ла сервіціві кордопвлві. De атвнчі офіцерії авіа маі пот тъпа пе мілітарі ла кордоп. Тот дп ачеа адвпаре съквії ера пе ачі съ отóре кіар пе вп попъ ал лор калвіпеск, деспре каре пвмаі кът ешісе ворва къ ар фі дестъпъторіь дела арме ш. а. квт лі zік еі bujtogató Отвл авіа скъпъ кв віацъ. —

БЪЛГАРІА. Пеща, 13. Септемвр. Депвтація чеа de 100 іпші се дптórсе дела монархвл, вnde фв прімітъ рече ші ръб! Міпістерівл вигвреск аші dede dimicівnea, каreа ші фв прімітъ, рътъпънd деокамдатъ пвмаі Семере міпістрвл челор din

Dупъ акестеа Кошът черѣ декретареа чіркълърій банкнотелор де 5 фіор. арц. сънт недеапса моржіі. Протестѣ асупра фаітелор де проклатареа репвлічеі. Претінсе ка палатінъл іар съ се реквізіскъ де локотенент дакъ рецеле пъ пóте вені ын жос, ынсъ къ міністерій респонс: Тóте се прімірь! Кошът ынші маі лъ́ де ажторій не Nyári, Perényi, Pázmándi. Ын врмъ черѣ, ка лецеа де рекрутаціе (пентрѣ кареа съпцерарь ромънії ла Лъпа.) пъпъ пъ ва фі санкціонатъ де рецеле, съ се дълътъре, іар рециментеле съ се комплетезе тот кът ынролареа прін жос. Ашеа Кошът реквізіскъ нездіш, къ революціа лъ́ лоніс греѣ ын дрептъріле сверанълъ конститъціонал!

Маі ноъ. Офічіал din 14. Септемвр. Армата Кроаціеі трекъ ла треі локърі. (Есек, Варашд, Капронца) не пъмънтъл Бнгаріеі спре а кънпінде Бнгаріа дінтре Драва ші Dунъре, іар ла орашъл Леград се опрі ын кастре. Гр. Лъд. Батіані каре прімі дела палатінъл ынсърчінареа де а лукра ын міністерій ноъ, ръпезі ын декрет, прін каре демъндъ стрънс скълареа глóтелор (Landsturm) ын тóтъ цара, ка тоці къці пот а пъка арме съ алерце ын контра лъі Іелачіч спре ал лові din тóте пърціле, ші тъіé дрмъріле ші пътретънтъл, ал німічі. Ынтр'ачеea Неща се ынтъреще кь шанцърі; команделе ші мніціїле се трекърь сьс ла Бъда, Комаромъл лукъ се мніціонъ! Солдаціі італієні (Чекопієрі) фсеръ депъртаці din къпіталъ. Кошът претінсе дела Храповскі, поъл командант din Бъда ка съ пъще не тоці офіцерій къці пъ вор врé а се ощі, іар ачела лі дede парола остъшаскъ. Ынтр'ачеea ынпрецівъл къпіталеі вені остъшіте стрънъ din сьс ын жос, деспре каре ынтребат фііnd Батіані ын дієтъ ръспънсе, къ ел ынсъш пъ щіе кь а къі порънка вені ачееаш, ші къ ва да ын врмъ. — —

Пъпъ ачі офічіале. — De ачі ынколо ын Неща се съпъ таре деспре pidікареа гілотінеі; партізаній репвлічеі рошіе (карій каутъ съ версе съпцеле тътърор къці пъ щіе кь еі), се тълцеск; локвіторій карій аъ а перде третъръ.

— Комісіа регніколарь кареа лъкрасе леціле трансілване ші авъте кондіціїле бнівній, ші лукеіé операт, ынсъ пентрѣ ромъні ръѣ не кът се пóте. Се паре ынсъ къ нічі пентрѣ сасі пъ е біне, кънчі депътатъл Шмідт ын медіоца din 12 декіарь, къ попóрълe петагіаре сънт маі гата аші жъртфі лібертатеа де кът націоналітатеа ші къ, пентрѣ алте попóрь пъ се фъкъ німік!! —

— Ын комітатъл Арад ромъній ын 11. Септ. се ръскълларь армаці ші фак прăдъчвні; асеменеа ші ын комітатъл Біхар спре Орадіа, алергънд не магіарій локвіторі ынтре еі. Се паре ынсъ къ ла сатъл Елешд гардіцій магіарі ынші ръсвънарь, кънчі ромъній пъ нічі о командь де треавъ. (Dупъ газ. Клаж:). —

АЪСТРІА. Віена, 11. Септ. Се щіе къ ын провінціїле австріаче цермане ші воемо-моравe ынкъ маі домніа феліврі де даторіпце іовъцещі, маі вшóре сав маі греле, ынсъ преste тот мълт маі вшóре de кът челе вогаро-трансілване. Іатъ ынсъ къ дієта ле щерсе не тóте ші ынпъратъл санкціонъ лецеа! Dнеле вепітврі се вор деспъгъві дела стат, алтеле пъ. Че вор зіче ла ачестеа реакціонарій нощрій! Ачеста пъ е комбніст! Чітіці лецеа ынтреагъ.

— Міністерівл прімі тіжлочіреа англо-Франдезъ ын кавса Італієі.

Дела Молдова вені щіре къ ръсвоівл рвсо-тврк авіа се ва пътé ынкеіерра

Гарда бнгвреаскъ ші dede dimісіа ынтреагъ. — Радецкі трімісе лъі Іелачіч 1 міліон ф. арц. —

— Граніцарій іар пъ маі стаъ сънт міністерівл магіар, чі сънт ал Вієнеі, чел пъцін пъпъ ла депліна ынпъчвіре. —

ЦАРА РОМЪNЕАСКЪ ші МОЛДОВА.

Тімпвл плоіос de о септъм. не ынтързіе щіріле дела Бъкърещі; кът авем din 4. Септ. сънт сбпъръторе пентрѣ пъцін кредінчошіі; пентрѣ noі карій ерам прегътіці а ведé лъпте ші релъпте, трътелі ші скълърі, нічі декът. Doі депътаці, N. Бълческъ ші D. Брътіапъ се репторсерь дела Константінопол фърь тългъіере. Ын врмареа бнеі поте рвсещі фълдерътоаре Пóрта рекіемъ не Селіман. Фъад Ефенді соci ын 3. Септ. в. ла Цівріїş; о депътаціе фóрте пътъросъ терсе спре аі десклде ші лъі окіі, къ попорвл ынтрег, іар пъ „мінорітате тврвлентъ" врé а скъпа де склавія мъскълеаскъ. Попорвл пострѣ е пътрънс де чеea че аре а пъзі не віторіѣ: Aide toi et le ciel t'aidera. Декът склаві съ маі фім, маі врет къ тоці съ мърім. Ынсъ тврчій вор цінé къ noі, вещі ведé. — Aupick si Lord Canning амбасадорій Франдеі ші ал Англіеі декіарарь дорінца де а се стампіла прінчіпателе; ынсъ къ ынтревеніреа пъ гръвеск. —

Ынтре ачестеа дела Франкфърт не вені щіре преа ымбъкрътóре. Аколо ацентъл пострѣ І. Маіореск дела 25. Авг. ынкóче фъ пріміт ын калітате діпломатікъ; Dн. Гагерн прецідентъл ал пресентъ ла архід. Іоан; кредітіва і се чіті ын парламент, ынде і се дede ші шедере не банчеле діпломаціілор. Формъндзсе міністерій ноъ ын Франкфърт, кавса прінчіпателор се ва лъа ла десватере формалъ. — (Міністерівл Вієнеі аре а се рвмпа de прімірea речеe арътатъ ацентълві А. Голеск).

Маі ноъ. Ын 6. Септ. мітрополітъл арсе ші афврісі регламентъл ші партізаній ачелвіа!!

Dр. Берпфелд медік локал ынші мът квартірвл ын вліца ромънеаскъ ын каселе тві Георгіе Іоан junior.

РЕДАКТОР ГЕОРГІЕ БАРІЦ. EDITOR IOAN ГЪТТ.